

ExpeditieNieuws

Expeditie Loevestein is een jeugdprogramma van Wereld Natuur Fonds en Staatsbosbeheer

Vele handen maken licht werk

Het Project Munnikenland wordt energiek aangepakt. Onder leiding van het Waterschap Rivierenland werken ambtelijke diensten, experts, regionale belangengroepen en bewoners aan een complex rivierverruimingsproject, waarbij veiligheid, landschap, cultuurhistorie en natuur centraal staan. De manier waarop hier ruimte voor de rivier wordt gecreëerd, is er een om trots op te zijn. Door dijkeruglegging ontstaat meer volume voor het hoogwater. De keuze voor zo'n landschappelijke ingreep impliceert dat een flinke oppervlakte nieuwe natuur ontstaat. Dat biedt straks volop mogelijkheden voor groene recreatie, passend bij het unieke karakter van het gebied. Wereld Natuur Fonds en Staatsbosbeheer juichen deze keuzerichting van harte toe en willen het publiek deelgenoot maken en andere rivierregio's inspireren tot navolging. Zelfs internationaal verdient de hier gekozen aanpak de aandacht.

Wereld Natuur Fonds en Staatsbosbeheer respecteren ieders bijdrage en rol in de projectuitvoering en willen met een flinke voorlichtingsinspanning de schijnwerper op dit voorbeeldproject een paar tandjes hoger zetten. Wat hier gebeurt, spreekt tot de verbeelding. WNF en SBB willen speciale aandacht besteden aan het informeren van de jeugd. De jongeren groeien nu op met de nieuwe klimaat- en waterdiscussies. Het gaat over hun toekomst en de keuzes die zij straks zullen maken. We kunnen niet vroeg genoeg beginnen om ze deelgenoot te maken.

Wereld Natuur Fonds en Staatsbosbeheer bundelen krachten

Expeditie Loevestein betreft jeugd bij een toekomstig Nederland met een ander klimaat en nieuwe natuur. Een ambitieus jeugdprogramma waarachter een verrassende samenwerking zit. WNF en SBB bundelen hun krachten om jeugd van 6 tot 16 jaar kennis te laten maken met de toekomst van het rivierenlandschap bij Slot Loevestein. En daarmee van de Nederlandse delta. Overall staan we immers voor dezelfde uitdaging: hoe gaan we met rivieren en hoogwaters om in het licht van het rap veranderende klimaat? Hoe blijven we hier prettig en veilig wonen, werken

en recreëren? Welke rol speelt natuur daarin? En hoe betrekken we toekomstige beslissers - de jeugd dus - bij deze thema's?
Voor de uitvoering in het veld huurt WNF de organisatie ARK Natuurontwikkeling in.

In overleg met vele partners in het gebied groeiden in 2008 de contouren van 'Expeditie Loevestein'. Het programma richt zich in eerste instantie op kinderen van 10 tot 12 jaar. In spannende of grappige activiteiten maken zij kennis met de prachtige natuur rond Loevestein en leren ze over 'natuurlijke klimaatbuffers' en hun rol in het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. Ze zien hoe spectaculaire natuur ontstaat na ontkeiingen en als de rivier meer ruimte krijgt. Ze leren de wilde grazers kennen en ervaren hoe de natuur op eigen benen kan staan.

Het gebied waar Expeditie Loevestein haar vleugels uitslaat - het Munnikenland - is immers niet voor niets uitgekozen. Hier vindt één van de meest ingrijpende dijkterugleggingen plaats in het kader van Ruimte voor de Rivier. In 2011 gaat de schop de grond in en al in 2015 kan de Waal weer spelen met een gebied van 700 hectare. Meer informatie over deze dijkteruglegging is te vinden op www.ruimtevoorderivier.nl

Wat gaan we doen?

De volgende Expeditieactiviteiten staan al klaar en rollen de komende maanden het gebied rond Slot Loevestein in:

- Natuurexpedities voor groep 7 en 8 van basisscholen in de omgeving
- een Speurspel voor gezinnen, kinderverjaardagen en schoolreisjes
- een Struinkaart voor volwassenen of gezinnen, om mee door het gebied te dwalen (vanaf juli)
- een PDA-speurtocht waarbij gezinnen, verjaardagsfeestjes of schoolreisjes met een kleine computer een opdrachtentocht door het gebied maken (vanaf juli)
- Struintochten voor groepen (vanaf september)

Aftrap Natuurexpedities op 19 mei

Op 19 mei vond de aftrap plaats met de eerste schoolklassen. Een kleine vijftig kinderen van basisschool 'Het Fundament' uit Genderen ondergingen die dag de vuurdoop. Mooi weer, enthousiaste kinderen, supergemotiveerde vrijwilligers en leuke opdrachten maakten de dag tot een groot succes. De groep die in de middag kwam was al helemaal enthousiast geworden door de verhalen waarmee de ochtendgroep terug op school was gekomen. Vooral "het moeras" had speciale aantrekkingskracht, misschien wel juist doordat er die ochtend sommigen flink in de modder waren gezakt. De sfeer was helemaal prima. Een meisje dat languit in het gras viel, werd aangemoedigd met: die is één met de natuur! En de opdracht op de Deltadijk "blik op de toekomst", ontlokte rake typering over ruimte voor de rivier. Een aangeklede schaftkeet

functioneert als voorlopige jeugdaccommodatie. Zo'n centrale stek werkt goed als start- en verzamelpunt. De voorbereidende powerpointpresentaties die door de expeditiemedewerkers in de klas worden gegeven, werken erg goed. De leerkrachten, vrijwilligers en de kinderen zijn er positief over. De kinderen gaan beter voorbereid en aangewakkerd het veld in. Organisatieteam en vrijwilligers hebben besloten om low-profile van start te gaan met de natuurexpedities. Er is op beperkte schaal ruchtbaarheid aan gegeven. Ze willen eerst meer ervaring opdoen voordat het project meer in de schijnwerper komt.

Vorbereidende presentatie in de klas

De Stille Kracht

Zoals bij veel mooie projecten kan Expeditie Loevestein soepel draaien dankzij de inzet van vrijwilligers; zij vormen de stille kracht. Twaalf enthousiastelingen meldden zich voor een intensieve training en rondden die in april met veel plezier én succes af. Vóór de zomer ligt voor hen het accent op Natuurexpedities voor groepen 7 en 8 van basisscholen uit de omgeving. Na een presentatie in de klas, gaan de kids een ochtend of middag de nieuwe natuur rond Slot Loevestein verkennen. Met loepjes, verrekijkers, emmertjes en allerlei opdrachten. Na de zomer zullen de vrijwilligers ook struintochten begeleiden.

Bij de projectlogistiek werkt Expeditie Loevestein samen met Slot Loevestein. Annemarie van Amstel functioneert als spin in het web, onderhoudt de contacten met scholen en vrijwilligers en verzorgt de veldplanning.

De schoolcontacten in de regio zijn afgestemd met Bezoekerscentrum De Grote Rivieren in Heerewaarden.

De vrijwilligers creëren hun minirivier op het Waalstrand

Verder staat achtergrondinformatie over landschap, natuur, de dijkeruglegging en Expeditie Loevestein op de kaart. Kortom, een kaart die veel struinplezier oplevert! Wie weet kruist een blauwborst uw pad, of ontdekt u dat de ijsvogeltjes de strenge winter toch overleefd hebben, als deze blauwe schicht langs u scheert.

Van Pipowagen naar 'Learninghostel'

De kwaliteiten van de natuur ervaar je in het veld. In de startfase van Expeditie Loevestein valt dat te begeleiden met de aangeklede schaftkeet (de pipowagen) als start- en verzamelpunt. Maar WNF wil na verloop van tijd de discussie verbreden en ook het wonen en leven in de Rijndelta van de toekomst onder de aandacht van de jeugd brengen. Dat valt niet meer vanuit een pipowagen aan te sturen. Daarvoor is een icoon van de toekomst nodig: een jeugdaccommodatie die zich onderscheidt van de cultuurhistorische elementen in Munnikenland. Een accommodatie die je wegwijs maakt in het leven-en-meebewegen-met-water en waarin de bezoeker in contact wordt gebracht met aanpassingen van de toekomst. Een multifunctionele accommodatie waar je kunt overnachten en andere mensen kunt ontmoeten. Als het aan WNF en SBB ligt, gaat zo'n jeugdaccommodatie er komen. WNF is momenteel in gesprek met de projectgroep Munnikenland en externe partners om de realisatie voor te bereiden. Uiteraard vanuit de intentie om iets te maken dat bij dit bijzondere gebied past.

De Pipowagen

Voor de duidelijkheid: het realiseren van een jeugdaccommodatie is niet een doel op zich. Voorop staat het gebied Loevestein-Munnikenland zelf met haar bijzondere natuur en cultuurhistorie, waar in de komende jaren een bijzondere rivierverruiming wordt uitgevoerd. Vanwege de klimaatverandering zullen in de toekomst op meer plaatsen in Nederland (en daarbuiten) vergelijkbare dijkerugleggingen noodzakelijk zijn. Dit 'meebewegen met het water' en natuur als klimaatbuffer vormt de kernboodschap van WNF en SBB. De jeugdaccommodatie heeft in de eerste plaats een facilitaire functie om die boodschap te ondersteunen. Om bezoekers een dag, een weekend, of misschien wel langer een plek te bieden waar gedeeld en geleerd kan worden.

De accommodatie moet in meerdere opzichten bijzonder zijn, niet alleen voor jongeren maar voor alle bezoekers. WNF voert momenteel een verkenning uit van wensen en eisen. WNF en SBB voeren overleg met Stayokay over de exploitatie. Deze organisatie zit qua intentie dicht tegen de doelstellingen van de natuurorganisaties aan en beschikt over de vereiste exploitatie-expertise. Zodra samenwerking, financiën en exploitatie helder zijn, wordt een Programma van Eisen opgesteld en afgestemd met de projectgroep Munnikenland. Een aantal wensen staat al op het lijstje.

- Jongeren praten mee over het programma van eisen
- De accommodatie (vast, drijvend, deels drijvend of wat het ook mag worden) zal zo veel mogelijk zelfvoorzienend zijn wat betreft energie en waterhuishouding
- De accommodatie moet stimuleren tot kopeergedrag wat betreft veilig, duurzaam en betaalbaar wonen in een rivierenlandschap

In juni/juli moet de verkenning afgerond zijn en wordt gekeken hoe de realisatie daarna zijn vervolg krijgt. Tijdens de volgende voorlichtingsavond in Huis Brakel zijn WNF en SBB graag bereid de stand van zaken verder toe te lichten.

WNF en SBB zijn van plan een paar keer per jaar een ExpeditieNieuws rond te sturen. Binnenkort gaat de website de lucht in en kunt u voor extra informatie ook terecht op www.expeditieloevestein.nl

ExpeditieNieuws

Met deze nieuwsbrief willen we u informeren over de ontwikkelingen binnen 'Expeditie Loevestein'. Stelt u geen prijs op ontvangst, stuur dan een e-mail naar marieke.reisinger@ark.eu. U wordt dan onmiddellijk van de verzendlijst gehaald.